

การปฏิวัติเทคโนโลยีทางทหารในศตวรรษที่ ๒๑

โดย พันโท สุทัศน์ จารุมณี

(จาก “Defense Technology” ใน “The Economist”
June 10th 1995)

“ในห้วง Inter War มีรถถัง เรือรบ เครื่องบิน และวิทยุ ส่วนในห้วง Post Cold War มีดาวเทียม คอมพิวเตอร์ Remote Sensing ขีปนาวุธ Stealth Bomber นิวเคลียร์ ฯลฯ เมื่อสงครามโลกครั้งที่สองระเบิดขึ้น เยอรมันปฏิวัติเทคโนโลยี จากสิ่งที่มีอยู่ เป็นของใหม่เรียกว่า “Blitzkrieg” หรือ “Lightning” สหรัฐฯ ปฏิวัติฯ จากสิ่งที่มีอยู่เหมือนกัน เป็นเรือบรรทุกเครื่องบิน เครื่องบินโจมตีทิ้งระเบิดทางยุทธศาสตร์ และปิดฉากด้วยระเบิดปรมาณู แล้วในปัจจุบัน และสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ นี้ เทคโนโลยีการทหาร จะปฏิวัติไปในแนวทางใด จึงจะป้องกันสงคราม และยืดอายุสันติภาพให้ยาวนานที่สุด”

ตามประวัติศาสตร์ของยุโรป ห้วงเวลาระหว่าง ค.ศ. ๑๑๐๐ ถึง ค.ศ. ๑๔๐๐ เรียกว่า ยุคกลาง (Middle Ages) ประวัติศาสตร์การทหาร ในยุคนี้นี้ คือ ภาพของอัศวิน หรือนักรบในชุดเกราะบนหลังม้าถืออาวุธ คือ ทวนเล่มยาว มาจนถึงในห้วงกลางศตวรรษนี้แล้ว ก็ยังมีการสัประยุทธ์ กันระหว่างอัศวินหลายคู่ ด้วยลีลารบเหมือนกับอัศวินยุคกลางไม่มีผิด เพียงแต่ว่ายานรบของอัศวินไม่ใช่ม้า แต่เป็นเครื่องบินไอพ่นซูเปอร์โซนิก อาวุธ ก็ไม่ใช่ทวนเล่มยาว แต่เป็นจรวดและปืนกลอากาศ ทั้งยานรบและอาวุธใน ยุคนั้นล้วนแต่อยู่ในขั้นตอนสุดยอดทางเทคโนโลยีด้วยกันทั้งสองฝ่าย และ ความสุดยอดทางเทคโนโลยีของแต่ละฝ่ายนั้น ก็ทำให้ต่างฝ่ายต่างได้เปรียบ คนละด้าน และก็เสียเปรียบกันอีกคนละด้าน

ยานรบของอัศวินฝ่ายรัสเซียนั้นมีความสูงกว่า ทั้งมีความรวดเร็ว และเข้าโจมตีคู่ต่อสู้ได้อย่างรุนแรง และมีอาวุธเหนือกว่า ส่วนยานรบอัศวินฝ่ายสหรัฐฯ นั้น เป็นรองในเรื่องที่ว่ามา แต่ก็เหนือกว่าด้วยความคล่องแคล่วและลื่นไหล สามารถเปลี่ยนท่ากระบวนยุทธ์จากเพลงหนึ่งไปยังอีกเพลงหนึ่งได้ภายในชั่วพริบตาเดียว นอกจากนั้นก็ยังได้เปรียบกว่าที่การออกแบบห้องนักบินที่ทำให้ฝ่ายสหรัฐฯ มองเห็นท้องฟ้าได้มากกว่าฝ่ายรัสเซีย ความได้เปรียบในประการหลังนี้ที่เดียว ที่นำไปสู่ความเหนือกว่าโดยสิ้นเชิง เพราะการเห็นได้มากกว่า ย่อมทำให้สามารถทำอะไร ได้มากกว่า คือ เห็นมากก็ย่อมรู้มากนั่นเอง ที่สำคัญคือ ทำได้รวดเร็วกว่า จึงเป็นฝ่ายครองความริเริ่มเสมอ และเป็นฝ่ายได้เปรียบเสมอ ในวงรอบ OODA คือ Observation: เห็นหรือรู้ก่อน, Orientation: ตั้งหลักได้ก่อน, Decision: ตัดสินใจได้ก่อน (และถูกเสียด้วย) และ Action: ลุยได้ก่อน ทั้งหมดนี้เรียกว่า ความได้เปรียบทางการข่าว (Information advantage) เป็นความได้เปรียบที่สามารถเยียวยาแก้ไขความเสียเปรียบที่มีอยู่ได้ทั้งหมด

และในปี พ.ศ. ๒๕๓๔ (ค.ศ. ๑๙๙๑) นี้เอง เราก็ได้เห็นความได้เปรียบแบบเดียวกันนี้เกิดขึ้นที่อ่าวเปอร์เซีย คราวนี้ชัดเจนที่สุด John Keegan นักประวัติศาสตร์การทหารชาวอังกฤษถึงกับสรุปว่ามันเป็นการสู้กันชนิดที่ว่า ไม่คู่ควรที่จะมาสู้กันได้เลย จริงอยู่ ชัยชนะของฝ่ายพันธมิตรต่อฝ่ายซัดดัม ฮุสเซนนั้น อาจมาจากปัจจัยหลายอย่างด้วยกัน เช่น พวกมากกว่า รวยกว่า มีของเล่นมากกว่า ฝึกมาดีกว่า ขวัญดีกว่า และผู้นำดีกว่า เป็นต้น แต่ปัจจัยสำคัญที่สุด น่าจะเป็นความเหนือกว่าทางการข่าวหรือวงรอบ OODA ที่เหนือกว่าต่างหาก เหตุผลก็คือ ฝ่ายพันธมิตรสามารถเชื่อมโยงเครือข่ายการติดต่อ (ซึ่งเปรียบเสมือนโครงข่ายระบบเส้นประสาทที่จะสั่งการอวัยวะทุกอย่างในร่างกาย) ได้ทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นดาวเทียม

เครื่องบินตรวจการณ์ เครื่องบินทิ้งระเบิด เรือรบ รถถัง ผู้บังคับบัญชา ฝ่าย
อำนวยการ และอื่นๆ ทำให้สามารถครองความริเริ่มในวงรอบ OODA ได้
และปฏิบัติการครบวงรอบ OODA ภายในเวลาเพียงไม่กี่วินาที! คำสั่งการ
โจมตีทางอากาศต่อที่หมายนับร้อยๆ แห่งด้วยเครื่องบินนาขนานชนิดจำนวน
นับพันๆ เทียบใน ใช้เวลาวางแผนและเตรียมการเพียง ๗๒ ชั่วโมง และยัง
สามารถปรับแก้ (Update) คำสั่งได้ทุกเวลา แม้แต่ขณะที่เครื่องบินทะยาน
ขึ้นสู่อากาศมุ่งหน้าสู่ที่หมายแล้วก็ตาม ส่วนฝ่ายซัดตัม ฮุสเซน นั้น ในเรื่อง
นี้ต่างกันเสียจนจะเทียบกับอะไรก็เทียบไม่ได้เลย

เราอาจจะกล่าวได้ว่า การประลองยุทธ์เมื่อกลางศตวรรษนั้น กำลัง
ความเร็ว กับอาวุธที่เหนือกว่าของอัสวินและม้าศึกพันธุ์ MIG นั้นเป็นความ
เหนือกว่าที่ไร้ประโยชน์โดยแท้

ส่วนที่บริเวณอ่าวเปอร์เซีย แม้ว่าฝ่ายพันธมิตรจะเหนือกว่าแทบ
ทุกทางก็ตาม แต่ถ้าไม่เหนือกว่าทาง OODA แล้ว ก็ไม่แน่ว่าจะเอาชนะ
ฝ่ายซัดตัม ฮุสเซนได้

ลำพังแต่เทคโนโลยีอย่างเดียวไม่ใช่สิ่งที่จะช่วยให้ชนะสงครามได้
.... แต่การผสมผสานกันอย่างเหมาะสมและทันสมัยระหว่างเทคโนโลยี
กับยุทธวิธีต่างหากที่จะเอาชนะ แม้แต่กับฝ่ายตรงข้ามที่มีกำลังรบที่
เข้มแข็ง หัวหาญหรืออีกเหิม รุกรบปานใดก็ตาม ย่อมไม่อาจจะสู้ Techno +
Tactics ที่ทันสมัยได้

ทุกประเทศจึงต้องตามให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี
ในการสงครามยุคใหม่ที่กำลังพัฒนาอยู่เสมอ ทั้งนี้ด้วยการพัฒนา Techno
ผสมผสาน Tactics ควบคู่กันไปกับการพัฒนามาตรการต่อต้าน (Counter
Measures) อย่างต่อเนื่องทั้งสองอย่างการที่จะให้เป็นไปเช่นนั้นได้ จะต้อง
ปฏิวัติวิธีรบ (Revolutionize the Way the World Fights) เสียใหม่ซึ่ง

เวลานี้ทั่วโลกกำลังอยู่ในระหว่างการปฏิวัตินี้ และในการปฏิวัตินี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องริบพัฒนาขีดความสามารถในการรวบรวมข่าวสาร ทั้งในระดับชาติ, กองทัพ, ผู้บังคับบัญชา, ฝ่ายอำนวยการ, หน่วยทหารและตัวทหารเป็นรายบุคคล

การปฏิวัติเทคโนโลยีทางทหารนั้น เคยมีมาก่อนหน้านั้นแล้วหลายยุค หลายสมัย หลายระดับ และหลายแนวความคิด บางครั้งเป็นเรื่องเฉพาะเพื่อการทหารล้วนๆ เช่น เทคโนโลยีเรือรบขนาดใหญ่ ปืนใหญ่ เป็นต้น บางครั้งเป็นการนำเอาเทคโนโลยีทางพลเรือนมาประยุกต์ใช้ทางทหาร เช่น รถไฟ ปืนไรเฟิล และโทรเลข เป็นต้น ซึ่งเรียกการปฏิวัติในยุคนั้นว่า “The railrifletelegraph revolution” นอกจากนี้ยังมีการเปลี่ยนแปลงการจัดองค์กรทางทหารและเปลี่ยนแปลงวิธีรบครั้งสำคัญเรียกว่า “Mass army” หรือกองทหารขนาดใหญ่ในยุคของนโปเลียนอีกด้วย ซึ่งการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญๆ ทุกๆ ครั้งในทางทหารนั้น ต่างมีรายละเอียดเฉพาะของการเปลี่ยนแปลงนั้นๆ จะไม่ขอกกล่าวถึงในที่นี้

ตารางต่อไปนี้แสดงถึงลำดับการปฏิบัติเทคโนโลยีทางทหารในแต่ละยุคสมัยโดยสังเขป

การปฏิวัติ	นวัตกรรม	ช่วงเวลา
ทหารม้า	โคลนม้า	คริสต์ศตวรรษที่ ๕
ทหารราบ	หอกและธนู	ต้นคริสต์ศตวรรษที่ ๑๔
ทหารปืนใหญ่	ปืนใหญ่	ต้นคริสต์ศตวรรษที่ ๑๕
การสงครามทางเรือ	ปืนใหญ่เรือ	ต้นคริสต์ศตวรรษที่ ๑๖
การสงครามแบบนโปเลียน	กองทหารขนาดใหญ่	ปลายคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘
การสงครามทางบก	รถไฟ/ไรเฟิล/โทรเลข	กลางคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙
เรือกลจักรไอน้ำ	เครื่องจักรไอน้ำ/เกราะ	ปลายคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙
สงครามโลกทั้งสองครั้ง	รถถัง/เครื่องบิน/วิทยุ	ต้น/กลางคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐
อาวุธนิวเคลียร์	ปรมาณู/นิวเคลียร์/ชีปนาวุธ	กลางคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐

เมื่อปลายทศวรรษที่ ๗๐ จอมพล N.V. Ogarkov แห่งรัสเซีย ได้เขียนหนังสือเกี่ยวกับการปฏิวัติการสงครามยุคใหม่ด้วยเทคโนโลยีที่มีอยู่ในขณะนั้น พอสรุปความได้ว่า “หากเรามีกำลังรบที่คล่องแคล่วในการเคลื่อนที่อย่างสูง บวกกับเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพเป็นเลิศแล้ว เราจะสามารถทำการเข้าโจมตีประสานต่อที่หมายทั่วทั้งยุทธบบริเวณในเวลาเดียวกันอย่างกว้างขวาง โดยไม่จำเป็นต้องมาทำการรบแบบเป็นแนว (Linear Operation) เพราะแม้ว่าพื้นที่การรบอาจขยายขนาดกว้างขวางขึ้น แต่ด้วยการใช้หน่วยแบบที่ว่มานี้ เราสามารถที่จะลดเวลาปฏิบัติการลงได้ ไม่จำเป็นต้องใช้เวลามากขึ้นตามขนาดของสนามรบ และไม่รบให้ยืดเยื้อ” และแล้วจินตนาการของจอมพล N.V. Ogarkov ก็เป็นความจริง ในสงครามเวียดนาม สหรัฐฯ ต้องใช้เวลาเป็นเดือนๆ ใช้เครื่องบินทิ้งระเบิดนับร้อยๆ เทียวบิน โจมตีต่อที่หมายเพียงที่หมายเดียว ปฏิบัติการของสหรัฐฯ ในเวียดนามนั้นชื่อมีว่า “Rolling Thunder” (สายฟ้าฟาดแล้วฟาดอีก) แต่ที่อิรักนั้น เพียงแผนการโจมตีทางอากาศแผนแรกเท่านั้น สหรัฐฯ ก็ตั้งชื่อว่า “Instant Thunder” (ฟาดทีเดียวแบบไม่ให้อึดใจ ฟาดแล้วเลิกเลย) เลยทีเดียว รัสเซียคิดเรื่องนี้ได้แต่ทำไม่ได้ทั้งหมดตามที่คิด เพราะทรัพยากร และเทคโนโลยี ตามไม่ทันที่คิด แต่สหรัฐฯ กลับเอาความคิดนี้ไปคิดต่อและทำได้มากกว่า นักคิดคนสำคัญคือ Andrew Marshall หัวใจใหญ่ของกลุ่ม “มันสมองแรงสูง” (Think - tank) ประจำเพนตากอน ความคิดของคนกลุ่มนี้ ไม่มีความอึดอัดขัดข้องอยู่กับเรื่องทรัพยากร และเทคโนโลยี มากนัก พวกเขามีความคิดบรรเจิดพอที่จะแหงนทะเลปัญหาเหล่านี้ไปได้ สรุปความคิดของพวกเขาเป็นอย่างนี้

.... “มองย้อนกลับไปเมื่อสมัยห้วงเวลาตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่ ๑ ถึงสงครามโลกครั้งที่ ๒ ที่เรียกว่าห้วง Inter War นั้นเครื่องยนต์สันดาป

ภายใน รถถัง วิทย์ เครื่องบินรบ และเรือรบ มีอยู่แล้ว เข้าประจำการและใช้งานกันอยู่แล้วในเวลานั้น ตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่ ๑ พอหลังสงครามโลกครั้งที่ ๑ ทุกฝ่ายต่างบอบช้ำ จำต้องลดกำลังทหารและงบประมาณทางทหารลง แต่ความจำเป็นที่จะต้องมีกำลังรบที่มีประสิทธิภาพไว้ป้องกันประเทศนั้น ยังคงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งยวด ห้วงเวลานั้นกับปัจจุบันนี้ มีสิ่งที่เหมือนกันอยู่ ๒ ประการ คือ

๑. ความขาดแคลนเรื่องงบประมาณ หลังสงครามโลกครั้งที่ ๑ กับหลังสงครามเย็น มีผลต่อประเทศต่างๆ เหมือนกันคือ ลดกำลัง ลดงบประมาณ

๒. เทคโนโลยีทางทหารที่ปฏิบัติเอาไว้ และนำมาใช้เมื่อสงครามโลกครั้งที่ ๑ และที่มีใช้เมื่อสมัยสงครามเย็นนั้น ยังคงมีให้ใช้ได้ อยู่ หลังสงครามโลกครั้งที่ ๑ รถถัง วิทย์ เครื่องบิน เรือรบ ยังอยู่ หลังสงครามเย็น บรรดาอาวุธ Hi-Tech ทั้งหลาย รวมถึงนิวเคลียร์และดาวเทียมก็ยังมีอยู่ อีกทั้งอุปกรณ์ Hi-Tech ทางพลเรือนที่มีใช้ทั่วไปอย่างมากมาย บางอย่างทันสมัยกว่าของทหารเสียอีก เหล่านั้นถือได้ว่าเป็นยุทธโศปกรณ์ได้เมื่อจำเป็นก็ยังอยู่ในสงครามโลกครั้งที่ ๒ เยอรมันพลิกโฉมใหม่การทหารด้วยการนำเสนอวิธีรบแบบใหม่ เรียกว่า Blitzkrieg หรือ Lightning War: สหรัฐฯ มีของใหม่มาอวด คือ เครื่องบินโจมตีทิ้งระเบิดทางยุทธศาสตร์และเรือบรรทุกเครื่องบินเช่นเดียวกับญี่ปุ่น

เหล่านี้เป็นเพียงตัวอย่างของการปฏิบัติเทคโนโลยีทางทหารราคาถูกที่สุด โดยใช้ของที่มีอยู่แล้วร่วมกับนวัตกรรมใหม่ๆ อีกเพียงเล็กน้อยเท่านั้น แต่กลับได้มาซึ่งของใหม่ชนิดที่แหวกแนวยิ่งกว่าที่จะคิดทำใหม่เสียอีก เมื่อกลับมามองดูปัจจุบันอีกครั้งหนึ่งก็พอจะได้แนวทางในการปฏิบัติเทคโนโลยีทางทหาร คือ การหันมองกลับไปดูยังสิ่งของที่มีอยู่ นำมาใช้

ร่วมกันกับการผสมผสานนวัตกรรมใหม่ๆ เหมือนกับนวัตกรรมที่ใช้กับ ยุทธโศภรณ์ในห้วง Inter War ดังกล่าวที่มีการนำเอาเรือกับเครื่องบินมาอยู่ด้วยกันเป็นสนามบินลอยน้ำไปไหนต่อไหนได้หมด, นำเอารถถัง, เครื่องบิน, วิหคมาทำงานร่วมกันจนสามารถรบได้เร็วราวกับสายฟ้าแลบ กับเครื่องบิน ซึ่งมีอยู่แล้วก็มาเพิ่มพิสัยบินให้ไกลขึ้นและบรรทุกอาวุธได้มากขึ้น จนเป็น เครื่องบินทิ้งระเบิด ทางยุทธศาสตร์ เป็นต้น เหล่านี้คือภูมิปัญญาที่ใช้ปฏิบัติ เทคโนโลยี ดีกว่าที่จะเพียงคิดหารถถังให้มากขึ้น หาเครื่องบินให้มากขึ้น หรือให้ทั้งมากกว่า ใหญ่กว่า แรงกว่า เท่านั้น ซึ่งถ้าเป็นดังนั้น นอกจากจะ สิ้นเปลืองมากขึ้นแล้ว ยังอาจยิ่งล้าสมัยไปเรื่อยๆ อีกด้วย เนื่องจากไม่ค่อย ได้ใช้ภูมิปัญญาเท่าไรนักเลย”

นั่นคือ “วิสัยทัศน์ ๒๐๐๐” ของกลุ่มมันสมองแรงสูงที่เพนตากอน ที่ว่ามาแล้วนั้น พูดถึงความเหมือนกัน ระหว่างยุค Inter War กับ ยุค Post Cold War นั้น เหมือนกันอย่างไร ที่นี้ก็พูดถึงเรื่องที่ไม่เหมือนกันบ้าง ที่ไม่เหมือนกันอย่างแรกก็คือ การปฏิบัติเทคโนโลยีในสมัยนั้นแยก กันไปทำแต่ละเหล่าทัพ หรือทีละเหล่าทัพก็ได้ ไม่เกี่ยวข้องกันมากนัก แต่ ปัจจุบันนี้ทำอย่างนั้นไม่ได้แน่ เพราะทุกวันนี้เราใช้หลักนิยมการรบที่ต้องมี ทั้ง “ร่วม” ทั้ง “ผสม” ในหลายๆ รูปแบบ เช่น อากาศ - พื้นดิน (รวมทะเล ด้วย) ใต้น้ำ หรือ รบ ม้า ปืนใหญ่ ช่าง สื่อสาร ฯลฯ หรือไทย - สหรัฐฯ; ไทย - ออสเตรเลีย เป็นต้น สุดแล้วแต่ว่าจะเอาอะไรมาเป็นแกนในการ ปฏิบัติร่วมกัน ดังนั้น ถ้าจะปฏิบัติเทคโนโลยีก็ต้องปฏิบัติแบบทั้ง “ร่วม” ทั้ง “ผสม” หรือทั้งระบบนั้นเลยทีเดียว และที่ไม่เหมือนอีกประการหนึ่งก็คือ ในสมัย Inter War นั้น กำลังรบของแต่ละชาติต่างสามารถที่จะครอง ความเป็นใหญ่ (Supremacy) เหนือดินแดนส่วนใดส่วนหนึ่งได้โดยเอกเทศ โดยไม่ต้องเกี่ยวข้องกัน แต่ปัจจุบันนี้จะทำเป็นต่างคนต่างใหญ่ไม่ได้อีกแล้ว มีชาติเดียวเท่านั้นที่จะใหญ่ได้ และใหญ่ชนิดผูกขาดความใหญ่แต่เพียง

ผู้เดียวอีกด้วย ซึ่งก็หมายถึงชาติที่รวบยอดเทคโนโลยีทั้งหมดทุกสิ่งทุกอย่างที่ต้องใช้ ร่วม หรือ ผสม กันในสงครามไว้ได้แต่เพียงผู้เดียวเท่านั้นเอง คงไม่ต้องบอกก็ได้ว่าชาติใด? ชาติเล็กๆ ก็มีสิทธิ์ที่จะทำการปฏิวัติเทคโนโลยีทางทหารได้เหมือนกัน แต่คงทำได้เพียงบางส่วน เช่น การปรับปรุงเพื่อความทันสมัย (Modernize) หรือการเพิ่มทุนประสิทธิภาพให้สูงขึ้นเท่านั้น ขอยกตัวอย่างเพื่อเน้นย้ำกันชัดๆ ว่าแนวทางการปฏิวัติ ที่พวกมันสมองแรงสูงของเพนตากอนเขาคิดขึ้นมานั้น มีเพียงชาติเดียวที่ทำได้จริงๆ คือ “เฉพาะค่าใช้จ่ายในด้านดาวเทียมอย่างเดียวก็เกือบๆ จะมากกว่างบประมาณทางทหารทั้งสิ้นของอังกฤษเสียแล้ว (กับขอยกหมายเหตุอีกเล็กน้อยว่า ดาวเทียมที่ว่ามัน เป็นเพียงส่วนหนึ่งของระบบข่าวกรองและระบบการติดต่อสื่อสาร ซึ่งสองอย่างนี้คือ หัวใจสำคัญของวงรอบ OODA เท่านั้น)

สหรัฐฯ น่าจะพึงพอใจและอุ่นใจได้แล้วกับความรู้เทียมทานที่ตัวเองครอบครองอยู่ แต่การณหาเป็นเช่นนั้นไม่ เพราะว่า ...ยังมีอยู่อีกอย่างหนึ่ง (อีก) ที่ไม่เหมือนกันระหว่างยุค **Inter War** กับ **Post Cold War** นั่นคือ “การปฏิวัติข้อมูลข่าวสาร” (Information Technology: I.T.) ที่กำลังทำกันอยู่ทุกวันนี้ มีผลกระทบอย่างกว้างไกลต่อทุกสิ่งทุกอย่าง อย่างที่ไม่เคยมีปรากฏเช่นนี้มาก่อน ขอย้ำอีกทีว่า **การปฏิวัติ I.T.** มีผลก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างมากมายมหาศาลจริงๆ และมีผลต่อทุกสิ่งทุกอย่างจริงๆ แม้แต่วิถีชีวิตประจำวันของคนทุกๆ ไป แน่นนอน ย่อมไม่เว้นเทคโนโลยีทางทหารนี้ด้วย

เป็นเพราะ I.T. นี้เองที่ทำให้สหรัฐฯ ไม่พึงพอใจอยู่แต่เพียงความรู้เทียมทานที่ตนมีอยู่แต่ยังคง “อยาก” ที่จะ “ลุย” งานนี้ต่อไปด้วย “ความจำเป็น” และดูเหมือนสหรัฐฯ กำลังจะยอมรับว่า **การปฏิวัติเทคโนโลยีทางทหารที่แท้จริงก็คือ การปฏิวัติ I.T. นี้เอง**

ในสมัยก่อน นานมาแล้วมีคนให้ข้อสังเกตเอาไว้ว่า บรรดาเทคโนโลยีใหม่ๆ ล้ายุคเท่าที่มีคนคิดขึ้นมาได้นั้น ก่อนที่จะเอาไปใช้กับอาหาร เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค หรือเอาไปค้าขายกันนั้น เขามักจะนำเอามาใช้ในกิจการทหารก่อนเสมอ ทหารก็เลยได้ ล้มลอง และครอบครองเทคโนโลยีระดับสุดยอดที่เรียกว่า “State of the art” ก่อนใครเขาอื่นอยู่เรื่อยมา แต่ ปัจจุบันนี้ไม่ใช่อีกแล้ว ออกจะล้าสมัย วิ่งตามหลังเขาแทบจะไม่ทันด้วยซ้ำไป และต่อไปนี่คือตัวอย่างที่จะยืนยัน

“ระหว่างทศวรรษที่ ๖๐ ทหารคือลูกค้ารายใหญ่จนเกือบจะเป็นรายเดียวเท่านั้น สำหรับสินค้าประเภท “Sophisticated electronics” ทั้งหมดในตลาดสหรัฐฯ ของใช้บางชิ้นในเวลานั้นถึงกับต้องขุดภูเขาหินแกรนิตที่โคโลราโด เป็นโพรงกว้าง - ยาว - ลึก นับเป็นกิโลเมตรสำหรับเก็บรักษา กับต้องใช้สปริงป้องกันแรง Shock วางรอบแท่งหินแกรนิตนับเป็นพันๆ ตัว แต่ละตัวมีขนาดใหญ่พอๆ กับเด็กคนหนึ่ง และมีน้ำหนักเป็นตัน เพราะของใช้ชิ้นดังกล่าวมันสำคัญยิ่งยวดและมีน้อย น่าทะนุถนอม เสียเหลือเกิน จนถึงกับต้องทำที่เก็บรักษาเป็นพิเศษปานนั้น แต่ว่าทุกวันนี้ของใช้แบบเดียวกันนั้นมีจำหน่ายกันเกลื่อนกล่นทั่วไปในตลาด ทหารซึ่งเคยเป็นลูกค้ารายใหญ่เหมือนเสือในอดีต เวลานี้กลายเป็นแมวไปเสียแล้ว เพราะมีส่วนในการซื้อสินค้าเหล่านั้นเพียงไม่ถึง ๑% ของสินค้าในตลาด ที่นี้ลองนึกภาพดูว่าถ้าหากจะต้องขุดภูเขาเพื่อเก็บของใช้ทุกชิ้นแล้วละก็ คงไม่มีภูเขาพอที่จะขุดได้แล้ว ของใช้ที่ว่านี้ เมื่อ ๓๐ กว่าปีมานี้เอง สำคัญมากเสียจนต้องขุดภูเขาเก็บและปัจจุบันนี้ภูเขาที่ขุดไว้แล้วที่โคโลราโดนั้น ไม่ใช่สถานที่สำคัญพิเศษอะไรอีกต่อไปแล้ว ถ้าจะเทียบก็คงไม่ต่างไปกว่าที่ทำงานธรรมดาๆ แห่งหนึ่งของบริษัทขนาดย่อมๆ เท่านั้นเอง”

กองทัพมหาที่ทันสมัยของประเทศที่พัฒนาแล้วทั้งหลาย ก็เปรียบได้กับ บริษัทขนาดใหญ่ๆ ทั้งหลายที่เคยค้าขายกับกองทัพนั้นแหละ บริษัทเหล่านี้ถ้าเปรียบไปอีกทีก็เหมือนกับเรือเดินสมุทรขนาดยักษ์ที่ต้องกินน้ำลึก และมีแรงเฉื่อย (Inertia) สูงมาก ยากต่อการหันเหเปลี่ยนแปลงใดๆ ใน ขณะที่ยุคนี้เป็นยุคของความเปลี่ยนแปลง บริษัทขนาดเล็กแต่คล่องแคล่ว ต่อความเปลี่ยนแปลงกำลังเกิดขึ้นทั่วไป และกำลังจะทิ้งห่างบริษัทแบบ โบราณนี้ไกลออกไปเรื่อยๆ

กองทัพ และ ระบบอาวุธ ของกองทัพ ซึ่งยังอาจใช้งานต่อไปได้อีกนานถึง ๕๐ ปีนี้อาจเป็นเหมือนเช่นเรือเดินสมุทรขนาดยักษ์แรงเฉื่อยสูง ดังกล่าว ซึ่งนับวันแต่ยากจะเปลี่ยนแปลงมากขึ้นทุกที เมื่อเทียบกับองค์กร ภาครัฐกิจซึ่งมีแต่จะอ่อนตัว เข้าใจง่าย ลดความยุ่งยาก และทำงานได้เร็ว ขึ้นทุกที

แล้วการณีกีจะกลับกลายเป็นว่า ระบบ วิธี และลีลา (บางอย่าง) ของภาครัฐกิจนี้จะใช้กับการสงครามยุคใหม่ได้ดีมีคุณภาพยิ่งไปเสียกว่า กระบวนท่าทางทหารแท้ๆ (บางอย่าง) เสียอีก คอมพิวเตอร์ช่วยงาน ห้างสรรพสินค้าได้ ก็อาจช่วยงานทหารได้เหมือนกัน อย่างน้อยก็ในแง่ของการ ลดค่าใช้จ่าย ลดเวลาทำงานกับสนองความต้องการได้เร็วขึ้น แต่ก็ไม่ใช่ของ ง่ายที่จะทำให้สำเร็จได้ในเวลาและวงเงินอันจำกัด และที่สำคัญอย่างหนึ่ง ก็คือ “Know How” ของภาครัฐกิจที่จะนำมาใช้นั้น จะต้องไปด้วยกันได้ ดิจจริงๆ กับ ฤทธิ์เดช (Might) และกระบวนท่าที่มีอยู่ของทหาร เพราะถ้า ไม่เช่นนั้นแล้ว จะเป็นการทิ้งสิ้นเปลืองโดยเปล่าประโยชน์ และยิ่งเป็น อันตราย (จากความมั่ว) มากขึ้น เพราะคนอื่นอาจอาศัยความมั่วของเรา เอง ที่เป็นจุดอ่อนนั้นเล่นงานย้อนกลับเราได้อีกหลายรูปแบบ เหมือนคน ที่ชอบสับตีสำนวน ก็มักถูกศอกกลับด้วยสับตีสำนวนที่ย่อยกว่า

นั่นแหละ อีกทั้งยังจะทำให้เกิดการใช้สงครามเป็นที่ทดลองอาวุธกันขึ้นอีก และในที่สุดโลกก็จะเต็มไปด้วยสงครามพิสดารพันลึก ร้อยแปดพันเก้า เทคโนโลยีไม่มีวันสงบสุข

ในประการสุดท้าย สิ่งที่ไม่เหมือนกันเลยระหว่าง “ห้วงเวลา ๒๐ ปี ที่ถูกปิดห้ว - ปิดท้ายด้วยสงครามโลก” (Inter War) กับปัจจุบัน (Post Cold War) ก็คือ ทฤษฎีทางทหาร ซึ่งเคยเชื่อกันว่า สงครามเป็นเรื่องที่วาดด้วย หน้าที่และความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งสามสิ่งเท่านั้น คือ รัฐบาล กองทัพ และประชาชน (The wonderful trinity) เจ้าของทฤษฎีนี้ คือ คาร์ล ฟอน เคลาเซวิทซ์ นักปราชญ์การทหารชาวปรัสเซีย ปัจจุบันนี้มีคนแย้งว่า ทฤษฎีนี้ถูกต้องเฉพาะสำหรับสงครามโลกเท่านั้น แต่ไม่ถูกต้องแล้วนับตั้งแต่สิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่สองเป็นต้นมา สิ่งสองสิ่งที่ทำให้ทฤษฎีของเคลาเซวิทซ์เป็นหมันก็ คือ อาวุธนิวเคลียร์ประการหนึ่ง กับ การต่อสู้ในความขัดแย้งระดับต่ำ อีกประการหนึ่ง

หลังสงครามโลกครั้งที่สองเป็นต้นมา อาวุธนิวเคลียร์ได้ทำหน้าที่ป้องกันสงครามโลกครั้งใหม่มาได้ตลอด และปัจจุบันก็ทำหน้าที่ ป้องปรามสงครามครั้งใหม่ไม่ให้เกิดขึ้นอีก ในขณะเดียวกัน การสงครามไม่ตามแบบการก่อความไม่สงบ การก่อการร้าย และ “การรบชนิดที่ไม่จำกัดกติกาอื่นๆ” ก็ได้เกิดขึ้นทั่วไป ยังความปั่นป่วนและความเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นหลายอย่าง การต่อสู้ด้วยวิธีต่างๆ เหล่านี้ในที่หลายๆ แห่ง ถึงกับสามารถแย่งชิงอำนาจรัฐได้ ไม่เห็นเป็นไปตามกรอบทฤษฎีของเคลาเซวิทซ์เลย (เคลาเซวิทซ์บอกว่า สงครามเป็นเรื่องของรัฐบาล กองทัพ และประชาชนเท่านั้น คนอื่นนอกจากนี้ไม่เกี่ยว แต่ปัจจุบันนี้อาวุธนิวเคลียร์ไม่ใช่คนยังเกี่ยวได้ คนนอกกองทัพ และประชาชนธรรมดา ก็สามารถต่อสู้ในสงครามแบบต่างๆ ที่ไม่ใช่แบบทหาร และสามารถล้มรัฐบาลได้) และไม่ใช่เฉพาะ

สาเหตุจาก ลัทธิ อุดมการณ์หรือผลประโยชน์ของชาติเท่านั้น ที่จะก่อให้เกิดการสงครามได้

สงคราม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สงครามในความขัดแย้งระดับต่ำนั้น อาจเกิดขึ้นได้เสมอ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต แม้แต่การที่สภาพบรรยากาศของโลกเปลี่ยนแปลง สภาวะสิ่งแวดล้อมเสื่อมทรุด หรือจำนวนประชากรล้นโลก ก็อาจเป็นสาเหตุหนึ่งของการสงครามชนิดนี้ได้ “ความขัดแย้งระดับต่ำ” (Low-Intensity conflict) และ “การแพร่กระจายอาวุธนิวเคลียร์ (Nuclear proliferation)” สองสิ่งนี้ได้ก่อให้เกิดภัยคุกคาม ซึ่ง “ยอดขุนพลอัจฉริยะ” ท่านใดก็มีอาจรับมือได้เพราะมันนอกเหนือ “กฎกติกา มารยาท” เสียจนไม่รู้ว่าจะใช้กระบวนการทำใดเข้าต่อกรได้ร้ายยิ่งกว่านั้นก็.... อีกแล้ว เจ้า I.T. นี้แหละ ยิ่งเป็นตัวเสริมพลังฝ่ายที่อยู่นอกกฎ ให้แกแรงกล้าหนักขึ้นไปอีก การทะลักล้นไหลอย่างเสรี Free - Flow ของข้อมูลข่าวสารทั่วโลก ทำให้ง่ายแก่การคิดทำอาวุธร้ายๆ อะไรก็ได้ Internet ก็ช่วยให้การติดต่อ ประสานงาน และปฏิบัติการของขบวนการก่อการร้ายเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ในยุคข้อมูลข่าวสาร (Information age) นี้ขบวนการกองโจรหรือขบวนการก่อการร้ายไม่สนใจแย่งยึดพื้นที่ “ภูมิศาสตร์” ไม่มีความหมายทางยุทธศาสตร์ อีกต่อไป การต่อสู้ในยุคนี้ อยู่ไม่เป็นที่ สู้ไม่เป็นที่ และไม่ต้องการเวทีการต่อสู้ (fight a delocalized war) อีกทั้งไม่มีแนวหน้า แนวหลัง หรือแหล่งส่งกำลังบำรุงใดๆ ให้กังวล แม้เส้นเขตแดนก็ไม่ต้องสนใจ เช่นเดียวกับกับอาวุธนิวเคลียร์ ซึ่งไม่เกี่ยงสถานที่และระยะทาง อยู่ตรงไหนก็สามารถแผ่ขยายดูแลความสงบเรียบร้อยได้ (ถึงอยู่ไกลคนก็ยังกลัว)

แต่อย่างไรก็ตาม (เมื่อมองในแง่ดี) เชื่อว่า ทหารในยุคศตวรรษที่ ๒๑ ยังคงเป็นต่อ เหนือกว่าภัยคุกคามที่ยุ้งยากจนน่าปวดหัวเหล่านั้นอยู่ อย่างน้อยก็ด้วยเหตุผลสองประการ คือ

หนึ่ง : ประสบการณ์ในการปฏิบัติเทคโนโลยีทางทหารและความสามารถในการสนธิระบบต่างๆ ที่สลับซับซ้อนเข้าด้วยกันได้

สอง : ระเบียบแบบแผนและวัฒนธรรมทหารซึ่งอยู่รอดทนนานนับร้อยๆ ปี (ปฏิวัติฯ ก็ที่ก็ไม่เปลี่ยน) เป็นความเข้มแข็งที่ไม่มีใครสู้ได้

ที่สำคัญที่สุด คือ ณ ปัจจุบันนี้ไม่ใช่เวลาที่มุ่งแต่จะเตรียมพร้อมเข้าสู่สงครามครั้งใหม่เพียงอย่างเดียวเหมือนเมื่อครั้ง Inter War ดังนั้น แง่คิดทางทหารไม่ควรเพ่งเล็งที่จะค้นหาและเผชิญหน้าภัยคุกคามเท่านั้น แต่ควรจะมุ่งเน้นการค้นหาวิธการดำรงรักษาสันติภาพที่มีอยู่เวลานี้ให้ยาวนานตลอดไปอีกด้วย ก่อนที่เราจะอำลาจากศตวรรษนี้ ซึ่งเป็นศตวรรษที่ให้กำเนิดสงครามโลกถึงสองครั้ง และก้าวสู่ศตวรรษใหม่ที่รุ่งเรืองอารยธรรม!

ประวัติศาสตร์โลก หลีกไม่พ้นประวัติศาสตร์การสงคราม สงคราม คืองานของทหารที่ทำมาตั้งแต่อดีต นับแต่เริ่มมีมนุษย์จนถึงปัจจุบัน เป็นที่ยอมรับกันว่า “All civilizations owe their origin to War makers”: เป็นงานที่ให้เกิดอารยธรรม! แม้จะได้มาซึ่งอารยธรรมแล้ว แต่งานของทหารไม่เคยจบ และไม่เคยลดน้อยลง กลับจะต้องทำมากยิ่งขึ้นไปอีกในฐานะ “The Protector of Civilization: งานพุ่มพริก รักษาอารยธรรม”